

ע"פ 7285/13 - מוחמד דרבאס נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 7285/13

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער: מוחמד דרבאס

נ ג ד

המשיב: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 12.09.2013 בת"פ 5452-08-12 על ידי השופט
ר' כרמל

תאריך הישיבה: כ"ב בשבט התשע"ד (23.01.2014)

בשם המערער: עו"ד נמיר אדלבי

בשם המשיב: עו"ד ארז בן ארויה

בשם שירות המבחן למבוגרים: גב' ברכה וייס

פסק דין

עמוד 1

1. האם יש להקל בעונשו של המערער, בחור צעיר ללא עבר פלילי, שהורשע בגין חלקו בהצתת חנות, שהיה אחת החוליות בשרשרת אירועים של התלהטות יצרים על רקע מעשי אלימות קודמים? זוהי בתמצית השאלה שבפנינו.

עיקרי העובדות וההליך בבית המשפט קמא

2. כנגד המערער, צעיר יליד 1992, הוגש כתב אישום לבית המשפט המחוזי בירושלים (ת"פ 5452-08-12) שייחס לו ביצוע של עבירת הצתה (עבירה לפי סעיף 448 רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977). על פי המתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 18.5.2012 נרצח צעיר שהיה חבר קרוב של המערער, והחשד נפל על פלוני. ביום 19.5.2012 הגיעו המערער ואדם נוסף (להלן: עטייה) לקרבת חנות בבעלות משפחתו של פלוני, לצדם של אחרים, שהגיעו אף הם למקום כחלק מהתפרצות של התקוממות מקומית בעקבות הרצח. בשלב מסוים שברו חלק מהאנשים שהתקבצו במקום את חלון החנות, ואדם נוסף שפך בנזין לתוכה (כנגד אדם זה וקטין אחר שהתלווה אליו לקניית הדלק הוגש כתב אישום נפרד (ת"פ 56696-07-12)). המערער, יחד עם שלושת האחרים, הציתו אש בחנות וברחו מהמקום. כתוצאה ממעשיהם של המערער והאחרים, אחזה אש בחנות ונגרם לה ולמוצרים שבה נזק רב.

3. המערער הורשע על פי הודאתו ביום 9.5.2013, ובמעמד זה נתן בית המשפט קמא (השופט ר' כרמל), הוראה בדבר המצאת תסקיר שירות המבחן בנוגע למערער.

4. ביום 12.9.2013 ניתן גזר דינו של המערער. תחילה עמד בית המשפט קמא על מתחם הענישה הראוי בנסיבות המקרה, וקבע כי זה נע בין מאסר בן ששה חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות ועד מאסר בפועל לתקופה של ארבע שנים. בהמשך, עמד בית המשפט קמא על כך שהמניע לביצוע העבירה בנסיבות העניין מהווה שיקול לחומרא, מאחר שמדובר במקרה אשר בו המערער "נטל את החוק לידיו". כשיקולים לקולא ציין בית המשפט את נסיבותיו האישיות של המערער, ובכללן גילו הצעיר, התסקיר החיובי שניתן בעניינו וכן העובדה שהוא נעדר עבר הפלילי. בשים לב לכל אלה גזר בית המשפט קמא על המערער עונש מאסר בפועל לתקופה של 8 חודשים וכן מאסר מותנה לתקופה של 6 חודשים כשהתנאי הוא שהמערער לא יעבור עבירה מסוג פשע בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר.

5. במעמד מתן גזר הדין, הורה בית המשפט קמא על עיכוב ביצועו של עונש המאסר בפועל עד למתן הכרעה בערעור.

הערעור

6. הערעור דן מכוון כנגד מרכיב המאסר בפועל בעונש שהושת על המערער. לטענת בא-כוחו של המערער היה על בית המשפט קמא לתת משקל רב יותר לגילו הצעיר ולעברו הפלילי הנקי של המערער, ולהסתפק בהשתתפות עונש מאסר בן 6 חודשים אשר ירוצה על דרך של עבודות שירות. בהקשר זה, טען בא-כוחו של המערער כי בית המשפט קמא טעה בכך שלא נתן משקל מספק לשיקולי השיקום בעניינו של המערער, והצביע על כך שאף שירות המבחן המליץ על עונש מאסר בפועל שירוצה על דרך של עבודות שירות.

7. בא-כוחו של המערער, שטען בכישרון רב, ביקש לבסס את הטיעון בזכות הקלה בעונש גם באמצעות השוואה לעונשם של מעורבים אחרים בפרשה: על עטייה, שהיה קטין בעת ביצוע העבירה והואשם יחד עם המערער באותו כתב אישום נגזרו 3 חודשי מאסר. על שני המעורבים האחרים, שאחד מהם היה קטין בעת ביצוע העבירה והאחר בגיר שלו עבר פלילי, נגזרו 7 ו-9 חודשי מאסר בהתאמה בגין אותה עבירה. כמו כן, הפנה בא-כוחו של המערער למספר פסקי דין של בית משפט זה שבו לא מוצתה חומרת הדין עם נאשמים שהורשעו בעבירות הצתה בנסיבות שבהן היה זה אירוע בודד ובלתי מייצג בסיפור חייהם (בהפניה לע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל (8.11.2012) וע"פ 8501/09 בוכרע נ' מדינת ישראל (10.8.2010)).

8. מנגד, טען בא-כוח המדינה כי העונש שהוטל על המערער צריך להיחשב עונש מתון בנסיבות העניין, ועל כן יש לדחות את הערעור. בהקשר זה, הדגיש בא-כוח המדינה את הסכנה הטמונה במעשה הצתה, אשר מעבר לנזק שגלום בו מבחינת קרבן העבירה צפונה בו סכנה שעלולה לחרוג מעבר ליעדיו המקוריים של המצית. כמו כן, נטען כי בנסיבות העניין, העובדה שהמערער ואחרים בחרו לקחת את החוק לידיהם מחייבת ענישה ההולמת את ההסתייגות ממעשים אלו והחובה לגנותם. עוד ציין בא-כוח המדינה כי עונשו על המערער אינו חריג בהשוואה לזה שהוטל על שאר המעורבים בפרשה, וכי אין מקום להשוות בין המערער לבין המעורבים האחרים שהיו קטינים בעת ביצוע העבירה, ולכן הושתו עליהם עונשים קלים יותר.

הכרעתנו

9. לאחר ששקלנו את הדברים החלטנו לדחות את הערעור.

10. הלכה היא כי ערכאת ערעור לא תתערב במידת העונש שהוטל על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים נדירים שבהם מתקיימת סטייה מהותית ממדיניות הענישה הראויה או כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את הדבר (ראו למשל: ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 588/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.2013)). זו הייתה נקודת המוצא שלנו אף בדיון הנוכחי.

11. לגופם של דברים, יש לומר שהנסיבות לקולא בעניינו של המערער עמדו לנגד עיניו של בית המשפט קמא, אשר העמיד את עונשו של המערער בסמוך לרף התחתון של מתחם הענישה שקבע. כמו כן, שוכנענו כי עונשו של המערער אינו חריג ביחס לעונשיהם של המעורבים האחרים, בהינתן הנסיבות האישיות של כל אחד ואחד מהם. לא נעלמה מעינינו המלצתו של שירות המבחן בענייננו שהתמקדה בהיבט השיקומי של המערער. אולם, כידוע, המלצת שירות המבחן נשקלת על-ידי בית המשפט לצד שיקולים אחרים (ראו למשל: ע"פ 8704/08 הייב נ' מדינת ישראל (23.4.2009); ע"פ 7360/13 טאהא נ' מדינת ישראל (13.1.2014)). במקרה דנן, ראינו לתת משקל גם לנסיבות החמורות מאד של התפרצות נקם - נטילת חלק פעיל באירוע של הצתה במסגרת חבורה בנסיבות של מעין עשיית דין עצמית, וכל זאת במקום מרכזי ותוך גרימת סיכון של ממש לסביבה ולנוכחים בה. כפי שציין בצדק בית המשפט קמא בפסקה 6 לגזר הדין, תחילתה של האש ברורה אך סופה מי ישוורנו (ראו והשוו גם: ע"פ 4702/11 סבג נ' מדינת ישראל (27.11.2011)).

12. אשר על כן, הערעור נדחה. המערער יישא בעונש כמפורט בפסקה 4 לעיל. המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר בימ"ר ניצן ביום 2.3.2014 עד השעה 10:00 או על פי החלטת שב"ס. על המערער לתאם את הכניסה עמוד 3

למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם עם ענף אבחון ומיין של שב"ס.

ניתן היום, כ"ו בשבט התשע"ד (27.1.2014).

שופטת

שופט

שופט
